

Obsah

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PRVOUKA	2
<i>Ročník: 1. ....</i>	<i>5</i>
<i>Ročník: 2. ....</i>	<i>7</i>
<i>Ročník: 3. ....</i>	<i>9</i>
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VLASTIVĚDA	11
<i>Ročník: 4. ....</i>	<i>14</i>
<i>Ročník: 5. ....</i>	<i>18</i>
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PŘÍRODOVĚDA	21
<i>Ročník: 4. ....</i>	<i>24</i>
<i>Ročník: 5. ....</i>	<i>26</i>

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu: 1. stupeň

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti (oboru) Člověk a jeho svět a vyučuje se jako samostatný předmět na 1. stupni.

Časové vymezení předmětu

V 1. – 2. ročníku jsou určeny 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu je rozděleno do pěti tematických okruhů:

1) MÍSTO, KDE ŽIJEME

- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy
- utváření přímých zkušeností žáků
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- poznávání sebe i nejbližšího okolí

2) LIDÉ KOLEM NÁS

- upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- seznámení se se základními právy a povinnostmi
- utváří si prvotní ucelený obraz světa

3) LIDÉ A ČAS

- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- orientování v dějích a čase

4) ROZMANITOST PŘÍRODY

- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody
- pozorování a pojmenování věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí

5) ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích
- poznávání člověka jako živé bytosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

- motivujeme žáky pro učení
- pomáháme řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme žákovi, aby došel k samostatným řešením, závěrům a objevům
- učíme žáka pracovat s odbornou literaturou, encyklopedií, využívat různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k tvoření a kladení otázek k věci, k vzájemnému naslouchání se
- podporujeme u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování pravidel
- motivujeme žáka hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- utváříme ohleduplný vztah k přírodě, kulturním výtvorům

Kompetence pracovní

- vedeme žáka ke správným způsobům užití pomůcek
- umožňujeme žákovi pozorovat, manipulovat a experimentovat

Kompetence digitální

- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a posilujeme vědomí výhod i rizik spojených s touto komunikací

Předmětem prolínají tato průřezová témata :**Osobnostní a sociální výchova : OSV**

- Rozvoj schopnosti poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- cvičení zapamatování, řešení problémů
- Poznávání lidí – vzájemné pomáhání si ve třídě – skupině

Výchova demokratického občana : VDO

- Občanská společnost a škola – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

Multikulturní výchova : MUV

- Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování

Environmentální výchova : EV

- Ekosystémy – pole, les, vodní zdroje, kulturní krajina
- Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí : - doprava, průmysl, zemědělství a životní prostředí
- odpady a hospodaření s odpady
- Vztah člověka k prostředí – naše obec
- náš životní styl
- prostředí a zdraví

Očekávané výstupy z RVP ZV

Poznámka: Červeně označené očekávané výstupy byly při revizi v RVP ZV v roce 2021 z obsahu vzdělávací oblasti (oboru) Člověk a jeho svět vypuštěny. Ponecháváme je v ŠVP jako možnost doplnění obsahu výuky. Pokud učitel k daným výstupům se žáky směřuje, žáky z daného obsahu nehodnotí.

ROZMANITOSTI PŘÍRODY

- pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
- projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Prvouka Ročník: 1.		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy aj.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák dojde samostatně do školy, šatny, třídy ▪ orientuje se v budově školy ▪ zná název školy, třídy, jméno třídní učitelky ▪ připraví se na vyučování ▪ postupně zná školní řád ▪ chová se ukázněně ve škole i mimo ni ▪ dbá na bezpečnost při cestě do školy, poznává funkci dopravního značení ▪ zvládne cestu ze školy domů ▪ spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy ▪ pojmenuje město, ve kterém žije a ulici, ve které bydlí ▪ osvojil si pojmy dům, byt, zařízení bytu, nábytek, nádobí, spotřebiče ▪ dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při manipulaci s nářadím a spotřebiči 	Místo, kde žijeme Domov Škola Obec	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky, seřadí členy rodiny dle věku ▪ vypráví o práci rodičů ▪ zná některá další povolání ▪ respektuje spolužáky s jejich přednostmi i nedostatky, pokusí se přizpůsobit ▪ hovoří o chování v rodině ▪ osvojil si pravidla slušného chování ▪ aplikuje zásady správného chování ve škole i mimo ni ▪ ve škole rozpozná zaměstnance a váží si jejich práce ▪ rozliší nesprávné chování jiných i u sebe 	Lidé kolem nás Rodina Soužití lidí Chování lidí	ČJ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje dny v týdnu ▪ vyjmenuje roční doby ▪ rozlišuje čas práce a odpočinku ▪ orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina ▪ zná části dne ▪ rozpozná současnost a minulost, orientuje se v čase – dnes, zítra, včera, teď, bude, bylo ... ▪ určí celé hodiny ▪ časově zařadí Vánoce a Velikonoce ▪ zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice 	Lidé a čas Orientace v čase Současnost a minulost v našem životě	M
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenuje věci kolem nás, pokusí se určit materiál ▪ rozliší den a noc ▪ rozpozná roční období ▪ pozoruje a popisuje změny v přírodě podle ročního období ▪ popíše základní části rostliny ▪ určí základní podmínky pro život rostlin ▪ pozná dané rostliny ▪ roztrídí ovoce a zeleninu ▪ vyjmenuje základní části těla u určených savců a ptáků ▪ porovná chování živočichů v závislosti na ročním období ▪ vymeze živočichy domácí a volně žijící ▪ zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat ▪ ví, proč chováme domácí zvířata – užitek 	Rozmanitost živé a neživé přírody Ochrana přírody Látky - materiály a jejich vlastnosti Rostliny Živočichové	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozoruje práci na poli a na zahradě ▪ dodržuje pravidla správného chování v přírodě a podílí se na něm 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá dodržovat základní hygienické a pracovní návyky (správné sezení, nošení taška, příprava a čistota lavice a pracovního místa, správné návyky při stravování, mytí rukou, používání WC) ▪ dodržuje režim dne ▪ projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ▪ ví o vlivu vhodné stravy na zdraví ▪ rozpozná základní části lidského těla ▪ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▪ ví, že některé látky jsou škodlivé (alkohol, drogy, nikotin-kouření, další jedovaté přípravky, rostliny aj.) ▪ uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu (ovládá chůzi po chodníku, využívá podchodu a nadchodu, zná zásady bezpečného přecházení, umí používat světelných signálů pro chodce, zná zásady bezpečného chování v dopravních prostředcích, používá přilby na kolo) ▪ pozná bezpečná místa pro hry (sáňkování, lyžování, míčové hry) ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci ▪ odmítne komunikaci a kontakty, které jsou mu nepříjemné ▪ v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné lidi (dokáže přivolat pomoc např. při nevolnosti nebo úrazu dospělého), zná čísla tísňových volání a nacvičuje jejich používání, ví, že se nesmí zneužívat ▪ chová se bezpečně v nouzové situaci, umí vyhledat dospělého a požádat ho o pomoc (např. pozdní příchod do školy a děti nejsou ve třídě, náhodné uzamčení v šatně nebo ve třídě) ▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví, zdravá výživa Lidské tělo Osobní bezpečí Situace hromadného ohrožení</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Prvouka Ročník: 2.		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy aj.
Žák: <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v okolí školy a svého bydliště ▪ bezpečně zvládá pohyb po budově školy ▪ připraví se na vyučování podle rozvrhu ▪ pamatuje si adresu svého bydliště ▪ zná některá pravidla silničního provozu a respektuje je ▪ pozná a pojmenuje důležité dopravní značky ▪ pozná významné budovy a památky ve svém okolí ▪ pomáhá při udržování životního prostředí obce ▪ pozná různé typy krajiny ▪ pojmenuje značky na (turistické) mapě 	Místo, kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> ▪ Domov ▪ Škola ▪ Obec ▪ Okolní krajina 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny, ▪ uvědomuje si věkové rozdíly, vztahy mezi členy rodiny a posloupnost ▪ vysvětlí povolání rodičů a objasní další jemu známá povolání, pokusí se objasnit práci zaměstnanců školy ▪ dodržuje školní řád a respektuje ho, samostatně rozlišuje zásady správného chování ▪ správně pozdraví, vhodně používá slova prosím, děkuji, omluví se, poblahopřeje ▪ posoudí nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy ▪ zná některé způsoby vhodného trávení volného času ▪ respektuje a toleruje odlišnosti lidí 	Lidé kolem nás <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodina ▪ Soužití lidí ▪ Chování lidí ▪ Právo a spravedlnost ▪ OSV, Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí 	OSV – Sociální rozvoj, poznávání lidí ČJ – komunikace: prosba, poděkování, blahopřání, vedení rozhovoru..
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok ▪ orientuje se v kalendáři ▪ používá datum ▪ posoudí posloupnost včera, dnes, zítra ▪ rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt ▪ vyznačí čas na digitálním displeji ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti ▪ časově zařadí Vánoce a Velikonoce ▪ zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice ▪ pojmenuje některé kulturní či historické památky místa, kde žije 	Lidé a čas <ul style="list-style-type: none"> ▪ Orientace v čase ▪ Současnost a minulost v našem životě ▪ Regionální památky 	TV – běh na čas
<ul style="list-style-type: none"> ▪ určí a roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků (ovoce, zelenina, listnaté a jehličnaté stromy, jarní a luční květiny, savci, ptáci) ▪ roztřídí ovocné plody a druhy zeleniny ▪ pozoruje, popisuje a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ pozoruje a upevňuje si a rozšiřuje poznatky o rostlinách ▪ opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích ▪ popisuje jednotlivé části těla rostlin a živočichů ▪ zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny ▪ chápe potřebu pravidelné péče o pokojové rostliny (zalévání, světlo, teplo apod.) 	Rozmanitost živé a neživé přírody Ochrana přírody <ul style="list-style-type: none"> ▪ Látky a jejich vlastnosti ▪ Vesmír a Země ▪ Rostliny ▪ Živočichové ▪ Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody ▪ EV, Základní 	EV – základní podmínky života

<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté, ovocné ▪ zná a pojmenuje běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny ▪ třídí živočichy na domácí a volně žijící ▪ zná a pojmenuje domácí zvířata, zná jejich význam pro člověka, ví, čím se živí ▪ zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.) ▪ zná vybraná volně žijící zvířata a ptáky ▪ rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období ▪ dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě ▪ aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí ▪ zná důležitost ochrany životního prostředí, zná význam rostlin i živočišných druhů ▪ ví, že je důležité úsporně využívat energii 	<p>podmínky života – voda, ovzduší, půda, živá příroda</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje základní hygienické návyky ▪ orientuje se v režimu dne, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku ▪ zhodnotí správnost chování a činností ve vztahu ke zdraví ▪ shromáždí a porovná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví ▪ zná základní části lidského těla a polohu některých základních orgánů v těle ▪ chápe tělesné odlišnosti různých lidí (ve třídě, v rodině, věkové, muži-ženy, národnosti aj.) ▪ zná lidské smysly a smyslové orgány ▪ dodržuje základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo ▪ rozlišuje nemoc a úraz ▪ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▪ ví, že některé látky jsou škodlivé (alkohol, drogy, nikotin-kouření, další jedovaté přípravky, rostliny aj.) ▪ důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního provozu (zvládá chůzi po krajnici, umí přejít bezpečně přes železniční přejezd, zná nebezpečí za snížené viditelnosti – vidět a být viděn – reflexní materiály, důsledně používá přilbu na kolo) ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a učí se vyhodnotit nebezpečí a závažnost situace ▪ odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná a dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby ▪ přivolá pomoc pro sebe i pro jiné lidi v případě nebezpečí, zví, že má zachovat rozvahu a klid, nezmatkuje ▪ uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Péče o zdraví, zdravá výživa ▪ Lidské tělo ▪ Osobní bezpečí ▪ Návykové látky a zdraví ▪ Situace hromadného ohrožení 	<p>OSV – Sociální rozvoj, poznávání lidí</p> <p>TV</p>

Vzdělávací oblast : Člověk a jeho svět Vyučovací předmět : Prvouka Ročník: 3.		
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata , mezipředmětové vztahy, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sleduje proměny přírody v jednotl. ročních obdobích, reakce organismů ▪ sleduje počasí ▪ zná problematiku ochrany a čistoty ovzduší ▪ sleduje vodní toky, formy ochrany vodních zdrojů ▪ zná problematiku ochrany proti požárům 	<u>ROZMANITOST PŘÍRODY</u> Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Vesmír a země Rostliny Živočichové Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	OSV: rozvoj schopností poznání / cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění (ve všech částech učiva) EV: ekosystémy / les, pole, vodní zdroje, kulturní krajina, základní podmínky života / voda, ovzduší, půda ČJ-LV: encyklopedie, časopisy, četba ukázek VV – tematické práce MA – převody, slovní úlohy ČJ-LV: pověsti a báje
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní význam nerostů, hornin, půdy pro život ▪ rozlišuje živou a neživou přírodu ▪ rozlišuje živé organismy podle lokalit, prostředí 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používá zákl. měřicí pomůcky (váží, měří teploměrem) ▪ pozoruje vlastnosti předmětů a jejich vlastnosti (skupenství, rozměry, barvu, teplotu, vůni) ▪ hodnotí a porovnává výsledky pokusů 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ měří čas – hodiny, minuty, sekundy ▪ orientuje se v čase – teď, včera, letos, dávno, v minulosti ▪ zná rytmus života (fáze) ▪ určuje základní části lidského těla ▪ sleduje projevy a rozdíly mezi lidmi ▪ sestavuje režim dne lidí 	<u>LIDÉ A ČAS</u> Orientace v čase	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná a identifikuje památky ve svém okolí ▪ čte či vypráví pověsti spjaté s rodným místem ▪ seznamuje se s dějinami v časovém sledu událostí 	Současnost a minulost v životě Regionální památky	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v čase podle kalendáře ▪ sleduje data narození členů rodiny, významných dnů ▪ orientuje se v pojmech současnost a minulost ▪ zná důležité svátky 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi ▪ vyhodnotí situace nebezpečné sobě i druhým ▪ přivolá pomoc sobě i pro druhé lidi v situaci nebezpečí ▪ má povědomí, jak se správně zachovat v krizové situaci ▪ v případě potřeby využije odborné pomoci (linka důvěry) 	<u>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</u> Mimořádné události	MUV: lidské vztahy /uplatňování principu slušného chování
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chová se bezpečně v silničním provozu v roli chodce nebo cyklisty ▪ pozná a pojmenuje význam zákl. dopravních značek a značení (dop. značky, situace, semaforů) ▪ zná povinnost použití přilby na kole 	<u>Mimořádné události</u>	AJAX – pravidla silničního provozu PČ – práce s drobným materiálem (dopravní značky) MUV: lidské vztahy /uplatňování principu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uposlechne nařízení a pokynů dospělých při mimořádných událostech 		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ odliší znaky člověk, živočich ▪ rozlišuje vrozené biologické rozdíly mezi lidmi – věk, pohlaví, barva pleti, apod. ▪ upevňuje si zákl. znalosti o lidské stavbě těla, jeho částí ▪ poznává nejdůl. vnější i vnitřní orgány a ústrojí člověka ▪ nalézá rozdíly a podobnosti mezi lidmi a jinými živočichy ▪ zná významem smyslů a jejich činnostmi (oči – zrak) 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u> Lidské tělo Péče o zdraví, zdravá výživa Osobní bezpečí Situace hromadného ohrožení Návykové látky</p>	<p><i>slušného chování</i> ČJ-JV: popis, telefonování</p> <p>VV – části lidského těla ČJ-LV: encyklopedie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ má vztah ke zdraví svému a ostatních ▪ dodržuje správný režim dne ▪ upevňuje své zdraví pohyb. režimem, zdravou výživou ▪ rozlišuje úraz a nemoc, vysvětlí pojem předchází = prevence ▪ zná základní první pomoc ▪ ví o některých škodlivých látkách – drogy, alkohol, nikotin, další jed. látky 		<p>EV: vztah člověka k prostředí / prostředí a zdraví, náš životní styl</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší příbuzenské a mezigenerační vztahy ▪ charakterizuje rozdělení rolí v rodině, základní povinnosti a úkoly rodiny ▪ chová se přiměřeně ke starším a mladším členům rodiny, společnému majetku ▪ svěří se s ostatními problémy vzniklým mimo školu 	<p><u>LIDÉ KOLEM NÁS</u> Rodiny Lidé a jejich práce Soužití lidí Právo a spravedlnost</p>	<p>ČJ-JV: literární ukázky VV – tématické práce (lidé a povolání) OSV :poznávání lidí / vzájemné poznávání se ve třídě - skupině</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliší práci duševní a fyzickou ▪ vysvětlí zaměstnání svých rodičů ▪ pojmenuje další povolání a pracovní činnosti 		<p>VDO : občanská společnost a škola /demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ respektuje podobnost a odlišnost lidí ▪ procvičuje základy společ. chování v modelových situacích ▪ respektuje odlišné chování svých vrstevníků ▪ poukáže na nevhodné chování, diskutuje 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v nejbližším okolí bydliště ▪ zeptá se na cestu v případě pochyb ▪ zná nejbezpečnější cestu domov- škola ▪ chová se přiměřeně svému věku na ulici, hřišti, parku, doprav. prostředcích ▪ používá domácí i veřejný telefon 	<p><u>MÍSTO, KDE ŽIJEME</u> Domov Škola Obec Krajina místní</p>	<p>VV – tematické a prostorové práce</p> <p>EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí / doprava, průmysl, zemědělství a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady,</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v okolí svého bydliště, školy ▪ orientuje se v budově školy ▪ reaguje na změny ve své obci, městě ▪ zařadí svou obec, město do patřičného kraje 		<p>vztah člověka k prostředí / naše obec</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše změny v jednotlivých ročních obdobích ▪ popíše vlastnosti některých látek ▪ provádí elementární pokusy s různými látkami ▪ určí světové strany ▪ ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině – vodní toky, železnice 		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu: 1. stupeň

Vyučovací předmět Vlastivěda je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a vyučuje se jako samostatný předmět na 1. stupni.

Časové vymezení předmětu:

ve 4. – 5. ročníku 2 hodiny týdně

Ve Vlastivědě se realizují tři tématické okruhy ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:

1) MÍSTO, KDE ŽIJEME

- pochopení organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností
- rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

2) LIDÉ KOLEM NÁS

- upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- chápání a uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

3) LIDÉ A ČAS

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů, kalendáře, letopočet, století
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti
- porovnávání současnost a minulost našeho života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

- vedeme žáka k uvažování správné terminologie a symboliky
- vysvětlujeme srozumitelně, co se musí žák učit

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme samostatně řešit problémy
- učíme žáka vyhledávat informace k řešení problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k ověřování výsledků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti i interpretaci různých textů, obrazových materiálů
- vytváříme přiměřené pracovní skupiny

Kompetence občanská

- umožňujeme žákům, aby se podíleli na hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vedeme žáka k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence digitální

- vedeme žáky k účelnému využívání digitálních zdrojů pro zvýšení zájmu o společenské děje a k prohloubení poznatků o člověku a společnosti.
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a posilujeme vědomí výhod i rizik spojených s touto komunikací

Předmětem prolínají tato průřezová témata:**Osobnostní a sociální výchova : OSV**

- Rozvoj schopnosti poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
  - cvičení zapamatování, řešení problémů
- Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině-třídě

Výchova demokratického občana : VDO

Občanská společnost a škola – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve třídě

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : VG

Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy

- naši sousedé v Evropě

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa

- evropské krajiny

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace

- klíčové mezníky evropské historie

Multikulturní výchova : MUV

Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování

Environmentální výchova : EV

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava, průmysl, zemědělství a životní prostředí

Vztah člověka k prostředí – naše obec

- náš životní styl

Očekávané výstupy RVP ZV

Poznámka: Červeně označené očekávané výstupy byly při revizi v RVP ZV v roce 2021 z obsahu vzdělávací oblasti (oboru) Člověk a jeho svět vypuštěny. Ponecháváme je v ŠVP jako možnost doplnění obsahu výuky. Pokud učitel k daným výstupům se žáky bude směřovat, žáky z daného obsahu nebude hodnotit.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých památek
- rozeznává současné a minulé, orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Vlastivěda****Ročník: 4.**

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisuje krajinu ▪ zná rozdělení našeho území na kraje ▪ vybírá ze získaných informací společné a odlišné stránky oblasti ▪ používá základních údajů při určování polohy místa ▪ rozeznává rozdíly regionálních oblastí 	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME <u>Okolní krajina (místní oblast, region)</u></p> <p>orientace v krajině chráněná území kraje a krajská města naš kraj</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznání (ve všech částech učiva)</p> <p>VV – malba(krajina)</p> <p>HV – hudba z mého kraje</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ určuje světové strany v přírodě, podle mapy ▪ navrhuje a vyhledává směr, cíl podle kompasu, svět. stran ▪ rozhoduje se o bezpečném pohybu v přírodě, městě ▪ orientuje se ve městě podle mapy města, významných bodů 	<p>kompas, buzola orientace podle mapy, přírodních úkazů</p>	<p>VV – kresba plánu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí pojmy: plán, mapa, druhy map, atlas, glóbus ▪ pracuje s mapou a legendou map ▪ rozeznává základní údaje v mapě ▪ využívá legendy map ▪ používá získaných vědomostí při vyhledávání informací 	<p><u>Mapy obecně zeměpisné a tématické</u> mapy, plány druhy map měřítko, vysvětlivky atlas, glóbus</p>	<p>VG: Objevujeme Evropu <i>/naše vlast a Evropa</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše podle mapy polohu ČR ▪ vysvětlí, rozliší rozvrstvení obyvatelstva ▪ používá znalostí o území ČR ▪ interpretuje a systematizuje si informace podle regionů ▪ hledá vztahy, rozdíly mezi jednotlivými oblastmi ▪ rozhoduje o právnosti, uspořádaných informací 	<p><u>Okolní krajina – naše vlast ČR</u> poloha obyvatelé členění území povrch vodstvo počasí, podnebí půda a zemědělství nerostné bohatství průmysl chráněná území</p>	<p>ČJ-JV – pravopis podstatných jmen</p> <p>MA – slovní úlohy</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí / doprava, průmysl, zemědělství a ŽP</p> <p>ČJ – vyprávění z prázdnin</p> <p>VG: Evropa a svět nás zajímá / rodinné příběhy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětluje vlastními slovy zážitky z cest, ▪ vybírá znalosti k vyjádření svých zážitků z cest ▪ používá příkladů 	<p><u>Cestování – naše vlast</u> přírodní zajímavosti historické pamětihodnosti památkové rezervace národní kulturní památky</p>	<p>VG: Objevujeme Evropu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná politické zřízení státu ▪ reprodukuje získané vědomosti ▪ vyjadřuje vlastními slovy vazby mezi získanými vědomostmi ▪ vyhledává informace o státních svátcích 	<p><u>Naše vlast</u> ČR demokratický stát volby státní symboly státní svátky</p>	<p><i>/naše vlast a Evropa</i> ČJ-LV – reprodukce textu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládá základní pravidla chování ▪ ví, co jsou práva dítěte, zná školním řádem ▪ uvádí příklady z běžného života ▪ porovnává je s danými pravidly ▪ vysvětluje způsoby chování a jednání v jedn. situacích ▪ navrhuje jejich způsoby řešení ▪ ukazuje v praktických ukázkách různé způsoby jednání mezi lidmi 	<p>LIDÉ KOLEM NÁS základní pravidla chování školní řád práva dětí</p>	<p>VDO: principy demokracie <i>/demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</i></p> <p>MUV: kulturní difference <i>/jedinečnost každého člověka a jeho individuální řád, lidské vztahy luplatňování principu slušného chování</i></p> <p>ČJ-LV – ukázky liter. textů</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umí vystupovat a jednat sám za sebe, za skupinu ▪ chápe základní rozdíly těchto způsobů vystupování ▪ vyjadřuje, obhajuje své názory ▪ umí přiznat svůj nesprávný postoj ▪ hledá společná řešení se spolužáky 	<p>soužití lidí mezilidské vztahy komunikace</p>	<p>MUV: kulturní difference <i>/jedinečnost každého člověka a jeho individuální řád, lidské vztahy luplatňování principu slušného chování</i></p> <p>OSV: poznávání lidí <i>/vzájemné poznávání se ve skupině-třídě</i></p> <p>VDO: občan, občanská společnost a stát <i>/občan jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámil se a chápe informace o lidských právech a demokratickými principy ▪ snaží se pochopit pomocí jednoduchých příkladů jejich význam ▪ ukazuje v konkrétních příkladech chyby v jednání ▪ diskutuje o daném způsobu jednání a chování ▪ navrhuje postup řešení jednotlivých situacích 	<p>Lidská práva ČR – demokratický stát</p>	<p>MA – slovní úlohy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje s pojmy: vlastnictví a formy vlastnictví ▪ rozpozná rozdíly ve vlastnictví soukromém a společném ▪ uvádí příklady vlastnictví ▪ hodnotí důležitost peněz v životě ▪ pracuje s penězi 	<p>FORMA vlastnictví vlastnictví – soukromé - společné</p>	

v modelových situacích		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozoruje své okolí ▪ třídí si své poznatky ▪ rozpoznává změny svého okolí ▪ hodnotí prostředí kolem sebe ▪ navrhuje možnosti jeho zlepšení ▪ zdůvodní, co se mu ve svém okolí líbí – nelíbí 	<p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - regionů - město, obce - školy, třídy - okolí 	<p>PŘÍ – vliv člověka na životní prostředí - využívání přírodních zdrojů člověkem</p> <p>EV: Vztah člověka k prostředí / naše obec, náš životní styl</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe pojem: letopočet, století, tisíciletí ▪ pracuje a vyhledává na časové ose ▪ diskutuje o jednotlivých údajích, vztazích, dějích ▪ hledá posloupnost mezi jednotlivými událostmi ▪ rozlišuje jednotlivá časová období 	<p>LIDÉ A ČAS <u>Orientace v čase a časový řád</u> ČAS kalendář, počátek letopočtu, před naším letopočtem, našeho letopočtu, století, tisíciletí časová osa</p>	<p>MA – slovní úlohy - znázorňování</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná s významem knihoven, archivů, muzeí jako informačním zdroji ▪ vyhledává jednoduché informace ▪ uspořádá získané informace ▪ reprodukuje je ▪ demonstruje význam chráněných přírodních částí a kulturních památek 	<p><u>Báje, mýty, pověsti</u> pověsti o nejstarší minulosti <u>Regionální památky</u> historické památky památkově chráněná území péče o památky</p>	<p>ČJ-LV – literární žánry</p> <p><i>Návštěva muzea, knihovny</i></p> <p>ČJ-LV – historická a naučná literatura</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovává jednotlivé časové úseky ▪ vyjadřuje se o důležitých událostech jednotlivých období ▪ diskutuje o dané době na základě získaných vědomostí a informací ▪ specifikuje jednotlivá období ▪ porovnává je se současností 	<p><u>Současnost a minulost v našem životě</u> Pravěk Slované Sámo, kamenový svaz Velkomoravská říše vznik českého státu Přemyslovská knížata České království přemyslovští králové Lucemburkové</p>	<p>VV – tematické práce (minulost)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí a popíše způsob života jednotl. období minulosti ▪ interpretuje získané informace ▪ diskutuje o nich ▪ prokazuje na konkrétních příkladech svůj názor ▪ vyhledává specifické rysy jednotlivých období 	<p>Středověk Husitské války České země po husitských válkách První Habsburkové na českém trůně [novověk]</p>	<p>VG: Jsme Evropané/ /kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledává v kalendáři jednotlivé státní svátky, významné dny ▪ získá informace o státním svátku, významném dnu ▪ vysvětlí jeho význam	<u>Státní svátky, významné dny</u> 1. leden – Den obnovy samostatného českého státu 5. červenec- Den slovanských věrozvěstu Cyrila a Metoděje 6. červenec – Den upálení mistra Jana Husa 28. září – Den české státnosti (sv. Václav) Velikonoce Vánoce	
---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 5.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznamuje se s mapou místní oblasti ▪ pracuje s nástěnnou a příruční mapou ▪ vyhledává státy západní, východní, střední, jižní a severní Evropy na mapě ▪ pojmenuje a ukáže na mapě sousední státy ČR na mapě ▪ na globusu vyhledává všech 6 světadílů a oceány na Zemi ▪ popisuje polohu sousedních států ČR, posuzuje stručně jejich přírodu, hospodářskou a společenskou oblast ▪ vyhledává na mapách známé oblasti cest. ruchu na území sousedních států ČR 	<p><u>Mapa a plány, glóbus</u> druhy map mapy regionu mapa Evropy</p>	<p>OSV: rozvoj schopností poznání / rozvoj schopností poznání (ve všech částech učiva)</p> <p>VV – tématické práce, koláž</p> <p>VG: Evropa a svět / naši sousedé v Evropě Objevujeme Evropu a svět / evropské krajiny</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozděluje území ČR na kraje a vyhledává je na mapě společně s jejich krajskými městy ▪ vyjadřuje polohu místní krajiny ▪ charakterizuje s pomocí mapy zeměpisné a přírodní prvky místní krajiny ▪ uvádí významná města a místa regionu ▪ charakterizuje významné zemědělství, průmysl, rekreační a chráněné oblasti regionu ▪ charakterizuje stav živ. prostředí regionu ▪ uvádí příklady poškozování ochrany živ. prostředí. ▪ jmenuje chráněná území regionu 	<p>Kraje ČR příroda zemědělství Chránění, rekreační oblasti životní prostředí chráněná území</p>	<p>PŘÍ – člověk a živá příroda - vliv člověka na životní prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vypravuje o zajímavých místech naší vlasti ▪ uvádí a charakterizuje významná střediska rekreace a cestovního ruchu ▪ má představu o přírodě, kultuře, zajímavostech naší země a srovnává ji s jinými zeměmi 	<p>CESTOVÁNÍ - prázdninové cesty významné pamětihodnosti zajímavé technické památky zajímavosti z přírody zvyky a tradice</p>	<p>ČJ – vyprávění z cest PČ – lidové tradice VV – tematické práce (výlet, prázdniny)</p> <p>VG: Evropa a svět nás zajímá / rodinné příběhy</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznává základní státoprávní pojmy- stát, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie ▪ uvádí jména prezidenta a premiéra ▪ rozlišuje s porozuměním pojmy vlast, cizina 	<p>ČR – demokratický stát právo a spravedlnost vlast, cizina</p>	<p>VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování / principy demokracie</p>
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí pravidlům šk. řádu a dodržuje je ▪ na příkladech hledá rozdíly nepřiměřeného chování a jednání ▪ v modelových situacích se seznamuje s různými způsoby jednání mezi spolužáky ▪ dodržuje pravidla 	<p>Školní řád Práva dětí</p>	<p>VDO: občanská společnost a škola /demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</p> <p>OSV poznávání lidí / vzájemné poznávání se ve skupině-třídě</p> <p>ČJ-JV – popis, vyprávění</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisuje význam jedince ve společnosti ▪ vyjadřuje svůj názor ▪ hledá své chyby v chování a učí se je napravovat ▪ kontroluje své chování a jednání 	<p>Základní pravidla chování</p>	<p>MUV: kulturní difference /jedinečnost každého člověka a jeho individuální řád, lidské vztahy /uplatňování principu slušného chování</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe informacemi o lidských právech ▪ učí se jejich význam ▪ poukazuje na chybné jednání ▪ uvádí příklady situací, ve kterých došlo k porušení lidských práv 	<p>Lidská práva – pojem Právo a spravedlnost</p>	<p>VDO: občan, občanská společnost a stát / občan jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí pojmům vlastnictví ▪ hledá mezi nimi rozdíly ▪ zná hodnotu peněz ▪ využívá je v konkrétních situacích ▪ popisuje, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami 	<p><u>Vlastnictví, majetek, hospodaření</u> soukromé společné</p>	<p>MA – slovní úlohy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakterizuje stav živ. prostředí ▪ hledá příklady poškozování ochrany a tvorby živ. prostředí a diskutuje o nich 	<p>Životní prostředí - region</p>	<p>PŘÍ – člověk a životní prostředí EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p>
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje s časovou osou ▪ zaznamenává na ni letopočty ▪ provádí rozbor časových údajů 	<p>Orientace v čase, časový řád časová osa století,tisíciletí letopočty</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ užívá knihoven, muzeí jako informačních zdrojů ke studiu historie ▪ vybírá jednoduché informace a vysvětluje je ▪ vysvětluje rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností ▪ chápe význam chráněných přírodních a kulturních památek 	<p>Báje, mýty, pověsti</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukázky - kronika <p>Regionální památky</p> <ul style="list-style-type: none"> - chráněná území - kulturní památky 	<p>ČJ-LV – literární žánry</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisuje jednotlivé časové úseky ▪ objasňuje nejvýznamnější události a osobnosti ▪ rozlišuje minulost a současnost 	<p><u>Současnost a minulost v našem životě</u> (od 17. st. – 1989) Době pobělohorská Barokní doba škola, J.A. Komenský Osvícenství, Marie Terezie, Josef II. Vesnice 18. st. Manufaktury a první stroje české národní obrození revoluční rok 1848 stroje 19. století vznik Rakouska – Uherska T.G. Masaryk Češi a Němci – 1. světová válka, vznik československé republiky 2. světová válka, poválečný vývoj demokracie, komunismus, okupace (1968), sametová revoluce</p>	<p>ČJ-LV – naučná a historická literatura</p> <p>VG: Jsme Evropané/ /kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ posuzuje změny ve způsobu života ▪ vyloží význam vědy a techniky pro rozvoj výroby ▪ seznamuje se s novými pojmy a používá je ▪ posuzuje jednotlivá období ▪ charakterizuje způsob života v poválečném období, v období totality a po obnovení demokracie 	<p><u>Státní svátky</u> <u>Významné dny</u> 27.1. – Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinů proti lidstvu 5. květen – květnové povstání českého lidu 8. květen – Den vítězství 27. červen – Den památky obětí komunistického režimu 28. říjen – Den vzniku samostatného československé státu 17. listopad – Den boje za svobodu a demokracii</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí významu státního svátku ▪ používá svých vědomostí k jeho vysvětlení ▪ vyhledává je v kalendáři a diskutuje o nich 		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti (oboru) RVP ZV Člověk a jeho svět a vyznačuje se jako samostatný předmět na 1. stupni.

Časové vymezení předmětu:

Ve 4. – 5. ročníku 2 hodiny týdně

Obsahové vymezení předmětu je rozděleno:

ve 2 tématických okruzích vzdělávací oblasti člověk a jeho svět:

1) ROZMANITOST PŘÍRODY

- seznamování s charakterem zemského povrchu, půd, rostlinstva a živočichů
- chápání rozmanitosti a proměnlivosti živé a neživé přírody, rostlin, hub, živočichů, znaků, života, životních potřeb a podmínek
- poznávání vesmíru – země jako planeta sluneční soustavy
- hledání rovnováhy v přírodě
- působení lidské činnosti na přírodu, ochranu přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy
- seznamování se s globálními problémy přírodního prostředí

2) ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- poznávání lidského těla, biologických a fyziologických funkcí a potřeb člověka, vývoje jedince, základů lidské reprodukce
- rozlišování pojmů partnerství, rodičovství
- seznámení se základy sexuální výchovy
- chápání odpovědnosti člověka za své zdraví
- jednání v situacích hromadného ohrožení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**Kompetence k učení**

- umožňujeme žákům vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení jich používat v procesu učení

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům žák sám

Kompetence komunikativní

- vedeme k používání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- budujeme u žáka ohleduplný vztah k přírodě
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům pozorovat, manipulovat, experimentovat
- vedeme žáky ke správným způsobům užití pomůcek
- vedeme žáky k dodržování určených pravidel

Kompetence digitální

- vedeme žáky k účelnému využívání digitálních zdrojů pro zvýšení zájmu o přírodní děje a prohloubení poznatků o přírodě i člověku
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Předmětem prolínají tato průřezová témata :**Osobnostní a sociální výchova: OSV**

Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- cvičení zapamatování, řešení problémů

Sebepoznání a sebepojetí – moje učení

- moje vztahy k druhým lidem
- já jako zdroj informací o sobě
- druzí jako zdroj informací o mě
- moje tělo, moje psychika
- co o sobě vím a co ne

Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času

Psychohygienu – dovednosti zvládnání stresových situací
- hledání pomoci při potížích

Environmentální výchova: EV

Ekosystémy – les

- pole
- vodní zdroje
- lidské sídlo, město, vesnice
- moře
- tropický deštný les

Základní podmínky života – voda

- ovzduší
- půda
- přírodní zdroje
- energie
- ochrana biologických druhů

Vztah člověka k prostředí – naše obec

- prostředí a zdraví
- náš životní styl

Očekávané výstupy RVP ZV

Poznámka: Červeně označené očekávané výstupy byly při revizi v RVP ZV v roce 2021 z obsahu vzdělávací oblasti (oboru) Člověk a jeho svět vypuštěny. Ponecháváme je v ŠVP jako možnost doplnění obsahu výuky. Pokud bude učitel k daným očekávaným výstupům směřovat, žáky z daného obsahu nebude hodnotit.

ROZMANITOST PŘÍRODY

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- využívá poznatků o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 4.

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznává rozdíly živé a neživé přírody ▪ uvádí jejich příklady ▪ přiřazuje do jednotlivých skupin nové pojmy ▪ popisuje a vysvětluje vlastními slovy základní pojmy ▪ hledá vztahy mezi přírodními řetězci 	<p>třídění živých organismů životní podmínky živých organismů potravní vazby (rostlin, hub, živočichů) horniny a nerosty měření</p>	<p>OSV: rozvoj schopností poznávání (ve všech částech učiva) EV: základní podmínky života/ voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje ČJ-LV: encyklopedie, naučná a odborná literatura VV – tematické práce</p> <p>MA – slovní úlohy EV: ekosystémy/ les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo-město-vesnice</p> <p>EV: základní podmínky života/voda, půda vztah člověka a prostředí /naše obec, prostředí a zdraví</p> <p>PČ – pěstitelské práce ČJ-LV – ukázky liter. textů</p> <p>PČ – pěstitelské práce</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ charakterizuje základní přírodní společenstva ▪ poznává a popisuje rozdíly mezi nimi ▪ přiřazuje rostliny a živočichy do jednotlivých přírodních společenstev ▪ vyhledává vzájemné vztahy mezi organismy ▪ najde rozdíly mezi přírodními společenstvy ▪ vysvětlí význam přizpůsobování organismů prostředí ▪ uvede příklady přizpůsobování 	<p><u>Přírodní společenstvo v okolí lidských obydlí</u> Pole společenstvo vod společenstvo lesů zahrada louka</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná konkrétními činnostmi člověka v přírodě ▪ rozpoznává různé lidské aktivity ▪ vyhledává články, zprávy, informace v těchto činnostech ▪ hodnotí vliv lidské činnosti pro zdraví člověka a celkové prostředí 	<p>člověk a příroda význam půdy, lesů, vodních ploch jak chránit přírodu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozoruje vzorky ▪ rozhodne jaké jsou jejich vlastnosti ▪ odhadne hmotnost ▪ ověří vážením ▪ váží stejné předměty ve změněných tvarech, kapalné látky, plynné ▪ zhodnotí výsledky vážení ▪ postupně a pravidelně pozoruje vybraný objekt, ▪ vyhodnotí a vysvětlí význam pokusu, pozorování ▪ zdůvodňuje výsledky pokusu 	<p>horniny a nerosty</p> <p>hmotnost</p> <p>rostliny a živočichové</p>	

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sestavuje svůj časový harmonogram ▪ popisuje jednotlivé činnosti ▪ porovnává s ostatními ▪ vyhledává společné a odlišné body harmonogramu ▪ diskutuje o svých vlastních potřebách ve vztahu k ostatním osobám 	<p>hygiena způsobu života volný čas životospráva denní režim</p>	<p>ČJ-JV – popis, vyprávění PČ – příprava pokrmů, potraviny OSV: seberegulace a sebeorganizace/organizace vlastního času</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznává nebezpečné látky ▪ předvádí způsoby chování při setkání s těmito látkami ▪ rozeznává správný postup v jednání ▪ vyjmenovává způsoby vzniku požáru ▪ vyzkoušel si postup chování při požáru, úniku nebezpeč. látek ▪ dodržuje pokynů dospělé osoby ▪ sestavuje evakuační zavazadlo ▪ správně použije čísla tísňového volání 	<p><u>Ochrana člověka v mimořádných situacích</u> únik nebezpečných látek - požár hrozící nebezpečí – evakuační zavazadlo únik nebezpečných látek při požáru tísňová volání</p>	<p>PČ – práce s drobným materiálem ČJ – telefonování OSV: psychohygiena/dovednosti zvládnání stresových situací, hledání pomoci při potížích</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví o základních návykových látkách ▪ vyhledává informace o vlivu kouření, alkoholu na člověka ▪ předvádí způsob odmítání tabákových a alkoholových výrobků ▪ poznal způsoby jednání ve stresových situacích (úzkost, strach, smutek) 	<p>návykové látky drogy kouření alkohol</p>	<p>VV – tématické práce (plakát) OSV: psychohygiena /dovednosti zvládnání stresových situací</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržuje základní hygienické a pracovní návyky ▪ rozděluje tyto návyky podle důležitosti ke zdraví ▪ rozeznává způsoby činnosti podporující zdraví ▪ chápe význam prevence ▪ uvádí příklady správného způsobu života a naopak 	<p>zdraví a ochrana člověka zdravá výživa osobní hygiena volný čas denní režim</p>	<p>PČ – dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce TV – pohyb jako složka zdrav. způsobu života OSV: sebezpoznání a sebepojetí /moje tělo, moje psychika</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí význam zásad první pomoci ▪ popisuje postup pomoci při jednotlivých zraněních ▪ prakticky předvádí první pomoc ▪ umí umělému dýchání ▪ hodnotí způsob ošetření 	<p>zásady první pomoci: krvácení tepny umělé dýchání popálení otrava organismu úraz elektrickým proudem</p>	<p>PČ – poskytování první pomoci při úrazu</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Přírodověda****Ročník: 5.**

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámka
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná základní podmínky života na zemi ▪ uvádí vztahy mezi živou a neživou přírodou ▪ ví, z čeho se skládá elektrický obvod ▪ sestrojí jednoduchý el. obvod ▪ rozděluje látky na vodivé a nevodivé ▪ zná zdroje energie ▪ diskutuje o obnovitelných a neobnovitelných zdrojích energie 	<u>Člověk jako součást přírody</u> podmínky života na zemi části živé a neživé přírody energie – vodiče, nevodiče neobnovitelné a obnovitelné přírodní zdroje	OSV: rozvoj schopností poznávání (ve všech částech učiva) EV: základní podmínky života/ přírodní zdroje, energie ČJ-LV – naučná a odborná literatura
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracuje s globusem ▪ znázorňuje pohyb planet a vysvětluje význam Slunce pro život na Zemi ▪ popisuje postavení Země ve vesmíru ▪ uvádí důsledky pohybu Země kolem osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus 	<u>Člověk a vesmír</u> slunce souhvězdí, galaxie planety sluneční soustavy Země střídání dne a noci, ročních období měsíc	VV – tématické práce (vesmír) MA – slovní úlohy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovává základní oblasti Země ▪ samostatně vyhledává organismy žijící v různých částech světa – encyklopedie, mapy, atlasy ▪ uvádí některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám ▪ zná informace o životě v oceánech a mořích ▪ pozoruje na obrázcích rozmístění obyvatel oceánů a moří ▪ chápe význam botanických a zoologických zahrad ▪ přiřadí ČR do mírného podnebního pásu ▪ jmenuje rostliny a živočichy, kteří jsou přizpůsobeni rozdílům zimních a letních teplot 	<u>Rozmanitost života na zemi</u> podnebné pásy život v různých podnebných pásech život v oceánech a mořích botanické a zoologické zahrady (význam) ČR – oblast mírného podnebního pásu	EV: ekosystémy/moře, tropický deštný les VV – tématická práce (zvířata světa, ZOO) ČJ-JV – popis VL – práce s mapou <i>Besedy (záchranné stanice)</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje organismy podle diakritických znaků uvedené skupiny ▪ rozlišuje rostliny na výtrusné a semenné ▪ třídí živočichy – podle příbuznosti a podobnosti na bezobratlí a obratlovce 	<u>Třídění živých organismů</u> bakterie a sinice houby rostliny živočichové, jejich třídění obratlovci bezobratlí	EV: základní podmínky života /ochrana biologických druhů HV – rostliny a živočich. v písničkách

<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisuje a prakticky předvádí využití bezpečných elektrospotřebičů ▪ seznamuje se s příklady různých výrob a rozezná jejich význam a nezbytnou spolupráci lidí ▪ uvádí příklady zásad ochrany přírody a život. prostředí a umí vysvětlit jejich uplatnění v praktic. životě 	<p>člověk a ostatní živočichové člověka lidské výtvořiny průmysl a technika (stroje, přístroje, zařízení) chráníme přírodu člověk a životní prostředí</p>	<p>EV: vztah člověka k prostředí <i>/náš životní styl</i></p> <p>PČ – konstrukční práce</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyzkouší přitažlivost magnetické síly ▪ ověří si vodivost jednotlivých materiálů ▪ pozoruje objekt ▪ porovnává vzorky ▪ popisuje vzorek půdy ▪ zhodnotí svoji práci ▪ provádí pozorování a zápisy ▪ vyrábí model souhvězdí ▪ předvádí střídání dne a noci, roč. období ▪ popisuje význam pokusu ▪ postupuje podle návodu ▪ vybírá způsob z možností ▪ vyhledává ve svém okolí zdroje vody, rostlin ▪ provádí záznamy ▪ ovládá své tělo ▪ počítá vdechy ▪ popisuje povrch kůže ▪ pokouší se určovat předměty hmatem ▪ provádí závěry a hodnocení svých pokusů 	<p>magnet – magnetická síla</p> <p>vodivost – nevodivost el. proudu</p> <p>půda</p> <p>slunce, souhvězdí, měsíc</p> <p>rostliny, klíčení, obilí</p> <p>voda, chlorofyl, světlo</p> <p>člověk – orgánové soustavy lidského těla</p>	<p>PČ – práce s drobným materiálem (makety)</p> <p>PČ – pěstitelské práce</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozoruje povrch těla lupou ▪ prakticky rozlišuje kosti (ploché, dlouhé, krátké) ▪ popisuje základní stavbu a funkce povrchu těla, jeho trávicí soustavy a řídicích soustav 	<p><u>Člověk</u> společné znaky s ostatními živočichy části těla kostra svaly soustava dýchací, oběhová, trávicí (chrup), vylučovací, kožní, smyslová, nervová</p>	<p>ČJ-JV – popis postavy</p> <p>VV – kresba, malba (člověk)</p> <p>TV – pohyb, vytrvalost</p> <p>OSV: sebepoznání a sebepojetí <i>/moje tělo, co o sobě vím a co ne</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání období lidského života jednotlivce ▪ ovládá základní části rozmnožovací soustavy ▪ chápe rozdíl mezi chlapcem a dívkou z hlediska pohlavních orgánů ▪ uvědomuje si změny probíhající v těle dívek a chlapců v období puberty a chápe změny v jejich chování 	člověk roste a vyvíjí se rozmnožovací soustava	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sestavuje návrh režimu dne a dokáže o něm hovořit s ostatními ▪ vhodně si rozděluje svůj den na zábavu učení a odpočinek 	Způsob života denní režim volný čas životospráva	ČJ-JV – popis, vyprávění PČ – pokrmy, potraviny OSV: sebepoznání a sebepojetí <i>/moje učení, moje vztahy k lidem</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ví, co je teroristický čin, nebezpečná zásilka ▪ vyhledává příklady, sestavuje obecné zásady chování za mimoř. situacích ▪ určuje důležitost jednotlivých zásad ▪ opakuje postup tísňového volání 	<u>Ochrana člověka v mimořádných událostí způsobené činností člověka</u> - mimořádné události – teroristický čin, nebezpečná zásilka - hrozící nebezpečí – obecné zásady chování - tísňová volání	ČJ – telefonování OSV: psychohygiena/dovednosti <i>zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvědomuje si, že drogy, alkohol, kouření ohrožují život člověka ▪ v modelové situaci předvede, jak tyto návykové látky odmítnout ▪ orientuje se v seznamu důležitých adres a telefonních služeb odborné pomoci ▪ vytváří vlastní návrhy reklamy propagující zdravý způsob života a odmítání návykových látek 	návykové látky drogy alkohol kouření	VV – tématické práce (reklamní šot) OSV: psychohygiena /dovednosti <i>zvládání stresových situací</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chrání své zdraví dodržováním zákl. hygien. zásad ▪ dbá o pravidelnou tělesnou a intimní hygienu a uvědomuje si zdravot. důsledky jejich zanedbávání ▪ posuzuje současné stravovací zvyklosti s ohledem k zásadám zdravé výživy ▪ rozumí obsahu zdraví a vyvážení potravy ▪ zná základní složky výživy 	způsob života základní hygienické návyky volný čas denní režim zdravá výživa	PČ – dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce TV – pohybová stránka našeho života OSV: sebepoznání a sebepojetí /já <i>jako zdroj informací o sobě</i>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisuje základní vybavení lékárníčky ▪ prakticky sestavuje její vybavení ▪ popisuje způsob ošetření při jednotlivých zraněních ▪ rozeznává chybné postupy v ošetření ▪ vyzkouší si masáž srdce, stabilizovanou polohu ▪ vyjmenovává zásady proti šokového opatření ▪ osvojil si postup záchrany tonoucího 	<p>lékárníčka zásady první pomoci ošetření kůže při popáleninách masáž srdce šok – 5P, stabilizovaná poloha otevřená zlomenina záchrana tonoucího</p>	<p>PČ – poskytování první pomoci při úrazu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná zákl. rozdíly ve stavbě těla muži a ženy, včetně pohlav. orgánů ▪ orientuje se v otázkách vývoje dítěte před narozením a při jeho příchodu na svět ▪ uvědomují si nevhodnost vulgárních slov ▪ zná zákl. příčiny onemocnění AIDS ▪ rozumí slovu pohlavní zneužití 	<p>rozmnožování člověka</p>	<p>OSV: sebezpoznání a sebezpečení <i>/moje tělo, co o sobě vím a co ne</i></p>